

HUSFLÅDEN® LILLEHAMMER

EN DEL AV NORSK FLID

BUNADER FRA GUDBRANDSDALEN

Velkommen til oss

Husfliden Lillehammer

I mer enn 100 år har vi laget bunader fra Gudbrandsdalen. Vi fører et stort utvalg av bunader fra regionen, både de mest kjente bunadene og de mer nylige rekonstruerte, autentiske draktene fra 1700-tallet. Dessuten formidler vi alle bunader som er tilgjengelige i Norsk Flid Husfliden sine butikker.

Brorparten av stoffene vi bruker til bunadsproduksjon er laget hos Gudbrandsdalens Uldvarefabrik på Lillehammer. GU har 130 års erfaring med ull og setter sin ære i å lage bunadstoff av høy kvalitet. Halvparten av ulla de bruker er fra norsk sau.

Vi har lang erfaring med bunad, egen systue i 2. etasje og flere med svennebrev i bunadtilvirkning. Vi gjør alt for å levere bunad av beste kvalitet.

Velkommen til oss i Storgata 47.

En stor takk til: Kirsti Hovde for foto av bunader og Øystein Nordås for foto av sølv og tilbehør.
Hår og sminke er utført av Studio M / Elisabeth Selven.

Tekstkilder:

BOKEN «NORSKE BUNADER», 1998

«BUNADER FRÅ GUDBRANDSDALEN» AV KIRSTI KREKLING, 2005

«EIT KNIPPE AV NOREGS BUNADER» AV THORBJØRG HJELMEN UGLAND, 1996

Liv: Livet er brodert på rødt, grønt, svart eller blått klede.

Veske og lue: Lik som bunaden i kvalitet og farge.

Stakk: Stakken er brodert på rødt, grønt, svart eller blått klede.

Skjorte: Bunadskjorten er i bomull eller lin med nuppereller.

Lillehammerbunaden

Fra Alf Lundeby

Bunaden har hele fire fargealternativer på klede; blå, sort, grønn eller rød, og har et håndbrodert blomstermotiv på livet og en bred blomsterbord nederst på stakken. Ved rød eller grønn bunad er broderiene i gult ullgarn, mens når bunaden er i svart eller blå brukes det flere farger i broderiene.

Historien bak Lillehammerbunaden

Helene Andersen hadde et sterkt ønske om å utforme en bunad for Lillehammer og fikk hjelp av maleren Alf Lundeby. Lundeby valgte å bruke fargene i det norske riksvåpenet fra 1200-tallet, den gyldne løven på rød bunn, da han i 1935 designet bunaden.

Liv: Livet er i rød eller grønn silke/bomull eller ull.

Veske og lue: Brodert i samme kvalitet som stakken.

Stakk: Stakken er brodert i blå toskaft.

Skjorte: Bunadskjorten er i lin med hvitsømbroderier.

Grafferbunad med brokadeliv

Fra gården Graffer i Lom

Husfliden Lillehammer har en unik avtale med familien Graffer om være den eneste i Norge som har lov til å sy en Grafferbunad. Den er meget populær og Grafferbunaden har vært et forbilde for mange bunader rundt om i landet.

Historien bak Grafferbunaden

Denne bunaden er laget etter en gammel blå stakk fra 1700-tallet, funnet på gården Graffer i Lom. Stakken er av håndspunnet ull og farget blå. Nederst på stakken er det brodert et bølget bånd og en bred blomsterbord i klare farger. Familien på Graffer og Gudbrandsdalen Husflidsforening utviklet den ferdige bunaden slik den ser ut i dag. Dette var da et revisjonsarbeid. Grafferbunaden hadde til da hatt flere ulike livstykker siden første gang den oppsto i 1930-årene. Den ble svært populær da den reviderte utgaven var ferdig i 1952, og har siden vært et forbilde for mange bunader rundt om i landet. Livet på denne bunaden sys for hånd og den tradisjonelle skreddersømmen blir dermed bevart som en del av en viktig kulturarv fra dette området.

Liv: Livet er brodert i svart eller blått klede

Veske og lue: Brodert i samme kvalitet som bunaden

Stakk: Stakken er brodert i svart eller blått klede

Skjorte: Bunadskjorten er i bomull eller lin med nuppereller

Dovrebunad

Bunaden har særpregede, litt store blomstermotiv på stakk, liv, lue og veske og leveres i svart eller blått. Livet er påmontert stakken og i samme stoff, og snittet er identisk med snittet på Gudbrandsdalens festbunad. Fasongen er lik som de tradisjonelle livkjolene fra Gudbrandsdalen.

Historien bak Dovrebunaden

Bunaden ble rundt 1930 utarbeidet på grunnlag av broderiene på en gammel lue funnet på Tofte gård på Dovre. Lua var av mønstret silke og brodert i silkesøm. Lua er gjengitt på en akvarell av arkitekten Johan Meyer i hans bok «Fortidskunst i Norges bygder» fra 1911. Hovedmotivet i broderiet er overført og plassert med jevne mellomrom nederst på stakken og spredd på rygg- og framstykkene sammen med små kantblomster. Identiteten til tegneren av selve drakten er ikke kjent.

Liv: Rød Faconne

Lue: Brosjert silke

Stakk: Brodert blå stakk

Skjorte: Brodert linskjorte med hvitsøm

Rekonstruert Grafferbunad

Grafferbunaden ble utarbeidet på 1930-tallet av Gudbrandsdalens husflidsforening og familien på Graffer gård i Lom. Den ble laget på grunnlag av en blå stakk fra 1700-tallet, som ble funnet på gården.

Historien bak den rekonstruerte Grafferbunaden

Husfliden Lillehammer leverer fra høsten 2004 enda en bunad med utspring fra Graffer gård; Rekonstruert Grafferbunad. Den representerer i snitt og utførelse slutten av 1700-tallet, og sys derfor for hånd i pakt med periodens sømtradisjoner. Sømdetaljene er av vesentlig betydning for bunadens autenticitet, og stiller spesielle krav til kompetanse. Den originale, blå stakken fra Graffer gård er fra slutten av 1700-tallet. Draktskikken på denne tiden tilsier todelt drakt, det vil si stakk med løst liv som går utenpå stakken. Snittet på livet er derfor tatt fra et godt bevart liv som tilhører draktskatten på Graffer gård, fra samme tidsepoke.

Husfliden Lillehammer har fått diplom fra bunad- og folkedraktrådet for arbeidet med denne bunaden

Liv: Livet er i svart eller blått klede og er brodert i samme stoff som stakken

Veske og lue: Brodert som bunaden.

Stakk: Stakken er i svart eller blått klede og er brodert i samme stoff som livet

Skjorte: Bunadskjorten er i bomull eller lin med nuppereller.

Lundebybunad

Fra kunstneren Alf Lundeby

Lundebybunaden var opprinnelig en gave fra kunstneren Alf Lundeby til en venninne på 1930-tallet. Den ble raskt populær og ble satt i produksjon. Den har ingen historisk tilknytning men blir sett på som et alternativ til en festkjole. Lundebybunaden finnes kun for kvinner og består av stakk, liv, veske og lue i sort eller blått stoff med rokokkoinspirert broderi med stiliserte blomstermotiv.

Historien bak Lundebybunaden

Kunstmaleren Alf Lundeby fra Solør bosatte seg på Lillehammer på 1930-tallet. I forbindelse med at en venninne fylte 50 år så tegnet han en bunad til henne. På denne tiden var broderte bunader svært på moten og mange ønsket seg lik i årene som fulgte. Den originale bunaden lages i blått eller svart klede.

Råndastakk

Fra nord i Gudbrandsdalen

Råndastakk med rutiliv er en av landets mest tradisjonsrike kvinnebunader og har vært i bruk helt siden 1830-årene, nord i Gudbrandsdalen. Den er også en populær bunad til barn. Navnet har den fått fra ordet rånd som betyr stripe. Stakketøyet er i stripete toskaft verkenstoff, dvs. bomull i renning og ull i innslag, og kan fortsatt være håndvevd slik tradisjonen var. Mønsteret varierer ut fra lokale tradisjoner, og ofte hadde hver gård sitt spesielle mønster. Stakken og livet er montert sammen på denne bunaden. Forkleet finnes i brodert bomullssateng, men kan også fås i verken.

Historien bak Rondastakk med rutiliv

Råndastakk – rondakjøl, snørelivskjøl – er stripe, slik navnet tilsier. Råndastakken er en livkjole fra Nord-Gudbrandsdalen som kom i bruk på 1830-tallet. Stakken var et tradisjonelt plagg både til hverdag og fest. Den mest slitte stakken og blåtøyskjorte var til hverdagsbruk og den beste stakken med hvitskjorte og pent forkle til finere bruk. Fra århundreskiftet og frem til andre verdenskrig gikk Råndastakken gradvis ut av daglig bruk. Trolig har tradisjonen med Råndastakken holdt seg så lenge fordi tøyet var hjemmeproduisert. Spinning, farging og veving hjemme holdt seg helt til fabrikkene overtok. Det hjemmevevde tøyet var i tradisjonelle farger, ruter og rendere og i mange varianter. Med industrifremstillingen av tøy fikk hundrevis av Råndastakker et preg av uniform. Mange valgte det billigste, fabrikkproduserte tøyet med den konsekvensen at etterspørselen etter det hjemmevevde forsvant mer og mer. I de første tiårene av 1900-tallet gikk Råndastakken fra å være både arbeids- og finklær til bare å bli et festplagg. Bruksformen endret seg gradvis og Råndastakken ble en bunad.

Se et utvalg av stoffene til Råndastakken >

RÅNDASTAKK

Liv: Livet leveres i rutastoff i flere varianter, faconné eller damask.

Stakk: Stakken leveres i flere varianter av stripe stakker.

Hodeplagg: Stivatørkle i tynt bomullsstoff, trykt eller med blonde.

Skjorte: Bunadskjorte med kryssesting og trådtunger eller med nuppereller i lin eller bomull.

Faconnéstoff til livet på Råndastakk

Rutaliv dame

Stakkestoff

Gausdalbunad

Fra Vågå til Gausdal

Bunaden leveres i fire fargevarianter; rustrødt, blått, brunt eller grønt.

Skjorten til Gausdalbunaden er i bomull eller lin og har nupereller. Liv og stakk er i ulike materialer, men montert sammen.

Historien bak Gausdalbunaden

Utformingen av Gausdalbunaden bygger på to rutete stakker med smettedekor, som gjennom arv og auksjon kom fra Vågå til Gausdal. Å bruke samme tøy i liv og stakk var et klart brudd med gamle folkedrakttradisjoner. Dette skjedde delvis som et resultat av et ønske om en bunad som skulle representere hver kommune i distriktet. Senere, etter 1930, fikk drakten liv av det tøy som da var i handel. I kortform kan man si at en Nord-Gudbrandsdalsstakk ble sydd om til livkjole og annektert som Gausdalbunad.

Se et utvalg av stoffene til Gausdalbunaden >

GAUSDALBUNADEN

Liv: Livet kan være i brokade, silke, ull eller i samme stoff som stakken, da med broderier som på stakken.

Stakk: Stakken er brodert og leveres i rød, grønn, blå og brun.

Veske og lue: Samme kvalitet som stakken.

Skjorte: Bunadskjorten er i bomull eller lin med nuppereller.

Livstoff

Damask-kjol

Fra Nord-Gudbrandsdalen

Damask-kjolen har fått navn etter materialet i stakken – damask.

Bunadskjorten er i lin eller bomull med kryssesting med slyng, trådtunger og eventuelt nupereller. Kofte/trøye i svart klede er ytterplagget til denne bunaden.

Historien bak Damask-kjol

I Nord-Gudbrandsdalen tok kvinnene på begynnelsen av 1800-tallet i bruk livkjolen. Norddalskvinnene utviklet livkjolen til et festantrekk ved å sy om todelte 1700-tallsdrakter de hadde liggende. Livkjolen fikk navn etter hva slags tøy stakken/livkjolen var laget av. Damasktøyet til denne bunaden veves nå i Norge og er rekonstruksjoner av 1700-tallstøy. Livkjolen, norddalskvinnenes folkedrakt, var i bruk helt frem til de første tiårene av 1900-tallet. På dette tidspunkt skiftet folkedrakten identitet og ble bunad – bare brukt til høytid og fest.

Se et utvalg av stoffene til Damask-kjol >

DAMASK-KJOL

Liv: Livet kan være i silke, ull eller brokade eller samme kvalitet som stakken.

Veske: Vesken er i samme kvalitet som stakken eller livet.

Lue: Luen kan være i samme stoff som livet eller botthuve i silke. Stivatørkle i tynt bomullsstoff, med trykk eller blonde hører også til.

Stakk: Ulldamask.

Skjorte: Bunadskjorten er i lin eller bomull med kryssesting m/slyng og trådtunger eller lin eller bomullskjorte med nuppereller.

Ulike livstoff

Liv: Livet er brodert som stakken i svart eller blått klede.

Veske og lue: Brodert i samme kvalitet som bunaden.

Stakk: Stakken er brodert i svart eller blått klede.

Skjorte: Bunadskjorten er i bomull eller lin med nuppereller.

Gudbrandsdalens festbunad

Festbunaden lages i svart eller blått ullstoff med håndbroderte blomster av ullgarn og metalltråd. Bunaden leveres i to utgaver; med eller uten forkle. Silkeforkleet er svart, men ullforkleet er i samme farge som stakken. Som ytterplagg brukes kofte eller cape i samme stoff som bunaden.

Historien bak Gudbrandsdalens festbunad

Arbeidet med festbunaden startet i 1922 og er et resultatet av et samarbeid mellom Hulda Garborg, kunstmaler Axel W. Johannessen og hans kone Anna som var syerske. Bunaden ble først laget med grønt liv med blå stakk og forkle, før den deretter fikk samme stoff i både liv og stakk – både med og uten forkle. Første varianten, med gammel-blågrønn stakk, var ferdig i 1923 og henger i dag på Norsk Folkemuseum. På de første bunadene var forkleet alltid i silke, men stoffet ble vanskeligere å få tak i under og etter krigen, derav bruken av ull også i forkleet.

Gudbrandsdalens mannsbunad

*For å kunne tilby en viss valgfrihet, finnes bunaden i flere varianter;
langbukse/nikkers, lang/kort jakke, hvit/sort jakke, rutavest/brokadevest.*

Historien bak Gudbrandsdalens mannsbunad

Mannsbunaden fra Gudbrandsdalen bygger på et tilfeldig bakgrunnsmateriale og er et resultat av et samarbeid mellom Gudbrandsdal Ungdomslag, De Sandvigske samlinger Maihaugen og Husfliden Lillehammer. Arbeidet ble slutført i 1962.

Se et utvalg av stoffene til vesten >

GUDBRANDSDALENS MANNSBUNAD

Vest: Vesten leveres i rutastoff i flere varianter, da med krage, slag og dobbeltspent, og i silke, brokade og ull, med sjalskrage og enkeltspent.

Knebukse/nikkers og langbukse: Leveres i svart herreklede.

Lang/kort jakke: Leveres i svart herreklede og hvit jakke i samme modell som svart lang leveres i vadmél.

Strømper og hosebånd: Strømper er håndstrikket i flettemønster i 2-tr. norsk ullgarn, hosebånd er fingret i 3-tr. norsk ullgarn.

Skjorte: Bunadskjorten leveres i lin eller bomull.

Stoffvarianter til herrevest

1700-talls manns- og kvinnebunad

Fra Gudbrandsdalen

Både manns- og kvinnebunaden er sydd for hånd. Mannsbunaden har gråvest i lysegrå vadmel, undervest i rutet verken eller fint kjøpestoff og buksa kan fås i skinn eller vadmel. Kvinnebunaden kan settes sammen av ulike silke- og ullstoffer med varianter av både mønster og farger.

Historien bak 1700-talls bunaden

Mannsbunaden som sto klar i 1983 er rekonstruert av Helga Doseth i samarbeid med Gudbrandsdalens Ungdomslag og Lesja Husflidslag. Bakgrunns materialet er hovedsaklig fra Nord-Gudbrandsdalen og skriver seg fra slutten av 1700-tallet til ca 1840-årene. Kvinnebunaden er utarbeidet av Husfliden Lillehammer og Gudbrandsdalens Husflidsforenings bunadnemd. Bunaden går ut fra drakttradisjonene fra slutten av 1700-tallet til tidlig 1800. Folkedraktene på denne tiden kjennetegnes ved sine svungne sømmer og bruk av importerte silke- og ullstoffer. Stoff- og håndverkskvaliteten er uvanlig høy, noe som er forsøkt tatt vare på i de nye bunadene. Begge bunadene er sydd for hånd slik originalplaggene er det.

Se noen av valgmulighetene >

1700-TALLS MANNSBUNAD

Gråvest: Gråvesten leveres i lys grå vadmél.

Ermvest: Ermvesten leveres i håndvevd rutasoff eller faconne.

Knebukse: Knebukse leveres i blå vadmél eller skinn.

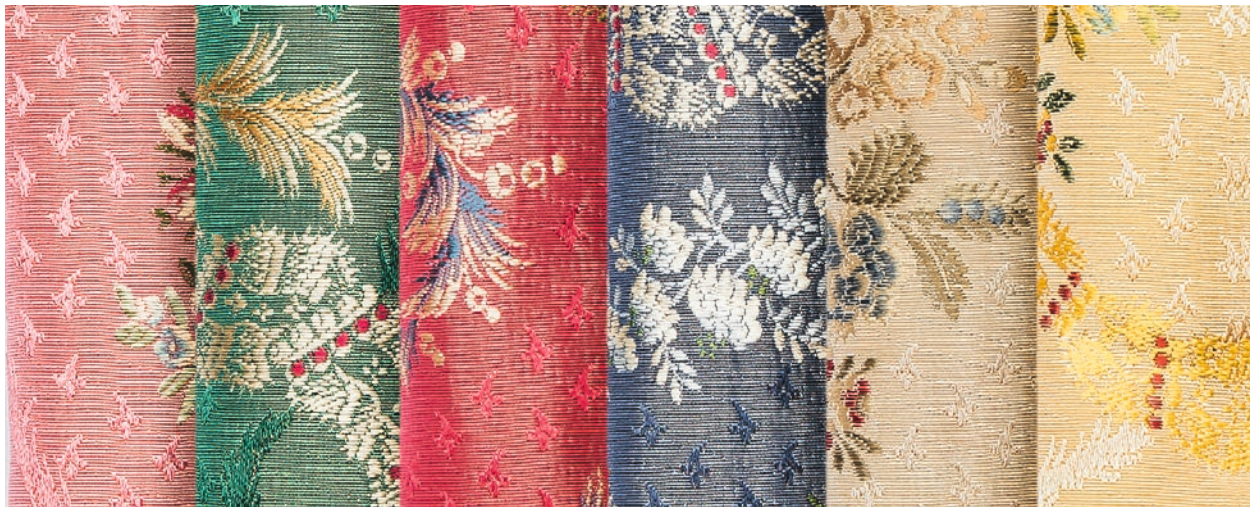
Skjorte: Bunadskjorten er sydd i bomull.

Lue: Luen er dobbeltstrikket i 2 tr norsk ullgarn.

Strømper og hosebånd: Strømpene er håndstrikket i 2 tr norsk ullgarn og hosebåndene er fingret i 3-tr norsk ullgarn.

STOFFER TIL 1700-TALLS KVINNEBUNAD

Livstoff

Stakkestoff

Livstoff

Råndastakk med rutaliv – gutt og jente

Les om bunaden på side 15

Gudbrandsdalens festbunad

Les om bunaden på side 27

Grafferbunad med brokadeliv

Les om bunaden på side 7

Lillehammerbunad

Les om bunaden på side 5

Bunadskjorte

Håndbrodert bunadskjorte, stoff i lin eller bomull, med eller uten nuppereller – mulighetene er mange. Her ser du noen av skjortene vil tilbyr. Vi oppfordrer deg til å besøke oss, så finner vi den som passer for deg og din bunad.

Tellesømskjorte

Mansjett

Skulderstykke

Lesjaskjorte

*Bomullskjorte med
utenlandske nuppereller*

*Bomullskjorte med norske
nuppereller (kan leveres i lin)*

*Skjorte med kryssesting med slyng,
trådtunger, håndsydd i lin eller bomull*

Mansjett

Skulder

Bunadsølv

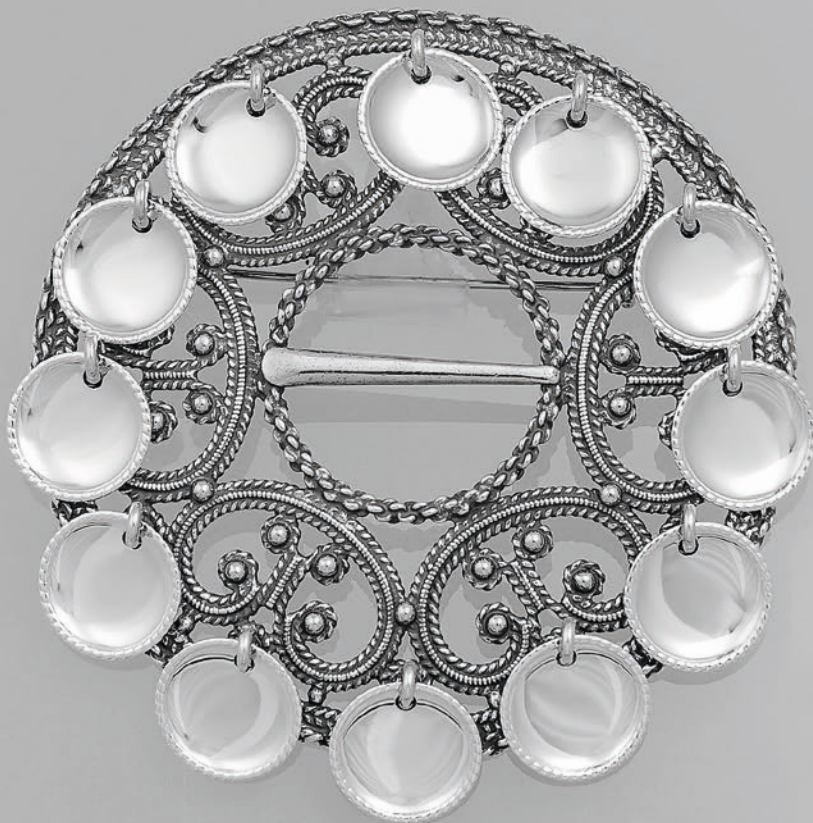
Hos oss finner du bunadsølv til dame-, herre og barnebunader. Vi har et stort utvalg av bunadsølv som er laget av kjente norske leverandører. Felles for disse er at de lager bunadsølv av beste kvalitet. Dessuten har vi eget bunadsølv som du kun får hos Husfliden Lillehammer.

FÅS KJØPT KUN HOS
Husfliden Lillehammer

Sølje nr 1

FÅS KJØPT KUN HOS
Husfliden Lillehammer

Sølje nr 2

FÅS KJØPT KUN HOS
Husfliden Lillehammer

Sølje nr 3

FÅS KJØPT KUN HOS

**Husfliden
Lillehammer**

Sølje nr 4

FÅS KJØPT KUN HOS

**Husfliden
Lillehammer**

Sølje nr 5

FÅS KJØPT KUN HOS

**Husfliden
Lillehammer**

Mansjettknapper nr 1

Sølje nr 6

Sølje nr 7

Sølje nr 8

Sølje nr 9

Veskelås H II Voss

Veskelås nr H1

Veskelås nr H1 messing

Veskelås nr 59

Veskelås nr 159 messing

Veskelås nr 60

Veskelås nr 160 messing

Veskelås nr 61

Veskelås nr 161 messing

Veskelås nr 62

Veskelås nr 162 messing

Veskelås nr H2

Veskelås nr H2 messing

Ørepynt nr 1

Ørepynt nr 2

Sølje nr 10

Hjertespenne og beltesølv

Sølvbelte med hjertespenne

Sølje nr 11

Sølje nr 12

Mansjettknapper nr 2

Sølje nr 13

Sølje nr 14

Mansjettknapper nr 3

Kniv og slire

Hosoband

Sølv-/kromklokke

Klokke med sølvlenke

Hosoband

Cape

Jakke

Vi har 75 ulike silketørklær fra Tyrihans

Sjal

Fant du det du lette etter? Vi håper at denne brosjyren hjelper deg et stykke på vei. Samtidig vil vi minne på at det ofte er flere valgmuligheter enn hva man er klar over når man skal kjøpe bunad. Det kan være alt fra ulike stofftyper, skjorter eller sølv som hører til. Dessuten er rett stell og oppbevaring av bunaden viktig å kjenne til. Vi ønsker at du skal bli fornøyd med din nye bunad og at den skal leve videre i mange år. Vi oppfordrer deg til å komme inn og ta en prat.

Velkommen til oss i Storgata 47.

BUNAD AV **BESTE** KVALITET

HUSFLIDEN[®]
LILLEHAMMER

EN DEL AV NORSK FLID

Storgata 47, Postboks 24, 2601 Lillehammer
Tlf 61 26 70 70 | bunad.lillehammer@norskflid.no